

رودهای دریائی در قرآن

نقاط بیش از ۸۰۰ متر است در هر دقیقه دو بلیون تن آب در امتداد فلوریدا میخزد .
از مهمترین جریانهای آب سرد جریان آب سرد گروئلند است که از کنار شبه جزیره لابرادر گذشته بسواحل شرقی آمریکا می رود بموجب حساب دانشمندان آبهای اقیانوس منجمد شمالی مثل يك استخر شنا در هر ۱۶۵ سال یکمرتبه عوض میشود در اقیانوسهای دیگر نیز وضع همین است رودهای عظیم دریا پهنای گلف استریم را ۶۰ کیلومتر نیز نوشته اند (۱)

* * *

آیا قرآن در آیه زیر از رودهای دریایی خبر داده است ؟ این موضوعی است که در این مقاله درباره آن بحث فشرده ای انجام گرفته است اینک به آیه ذیل توجه فرمائید :

وله الجوار المنشأت فی البحر کالاعلام
(الرحمن - ۲۴) مفاد این آیه در صورتی معلوم میشود ، که مفردات آنرا عمیقاً مورد بررسی قرار

میدانیم رودهای عظیم در سطح دریاها روان هستند ، و جریان آنها آبهای گرم استوارا بطرف قطبین و آبهای سرد قطبین را بطرف استوا حرکت میدهد ، علت تولید این رودها اختلاف درجه حرارت مناطق استوا و قطبین است و عامل مهمی که در حرکت آنها تأثیر دارد ، وزش بادهای مخصوصاً بادهای منظم آمیز است که در جریانهای دریائی دخالت دارند .

چون رنگ و عظمت و اهلاج و حرارت رودهای دریائی یا آب اقیانوسها تفاوت دارد ، لذا حرکت این رودها در اقیانوس کاملاً آشکار است . مهمترین رودهای گرم که در اقیانوس جاری است «گلف استریم» است که از خلیج «مکزیک» واقع در غرب اقیانوس اطلس و جنوب کشور های متحده آمریکا شروع و از جنوب بطرف شمال شرقی جریان میابد سپس بسواحل غربی اروپا میرسد و از کنار جزایر انگلستان و کشور نروژ میگذرد پهنای آن در حدود ۱۴۵ کیلومتر و گودی آن در بعضی

در این صورت معنی صحیح آیه چنین است :
 برای خدا است آبهای جاری که در دل دریاها
 واقفانوسها آفریده شده اند که بصورت مرزهای روشن
 در دریا جلوه می کنند .

آیه زیر نیز می تواند اشاره به همین موضوع
 باشد .

«وَمِنَ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ»
 ان يثأ يسكن الريح فيظللن رواكد علي
 ظهره» (سوری - ۳۲) .

ترجمه صحیح این آیه در صورتی روشن می شود
 که مفردات این آیه را بدان آیه پیش معنی کنیم و
 به توجه به این موضوع معنی آیه چنین خواهد
 بود :

«از آیات و نشانه های او روده های دریایی است که
 بصورت علامت و مرزهایی جریان دارند . اگر شما
 مشاهده بکنید از حرکت باز می دارد و سرانجام
 همان روده ها بر پشت دریا از حرکت می ایستند ...»
 نکته قابل توجه جمله «ان يثأ يسكن الريح
 فيظللن رواكد علي ظهره» می باشد . زیرا معنی
 عامل برای جریان روده های دریایی امثال «آلیمز»
 و «کنتر آلیمز» است که پیوسته از قطبین بسوی
 قطب استوا و بالعکس در حال جریان می باشند . و
 اگر این بادها متوقف گردند جریان روده ها نیز متوقف
 خواهد شد .

دانشمندان این آیه را نیز بیان آیه پیش بر -
 کشتیا تطبیق نموده اند و تصور کرده اند که مقصود
 از حرکت ، حرکت کشتیا است که در مسیر جهت
 جریان دارند .

۱ - «الجواری» : جمع دجاریه یعنی جاری
 شونده یا مفسرین میگویند مقصود از این جاری
 شوکده ها کشتی هایی است که بر سطح آبهای دریاد
 حال جریانند ، ولی بنظر ما هیچ دلیلی وجود ندارد
 که مقصود از آن کشتی ها باشد هیچ بعید نیست که
 منظور از آن نهر های دریایی است که در برخی از
 اقیانوسها در مسیر مبینی جریان دارند .

۲ - «المنشآت» جمع منشأ یعنی ایجاد شده
 (آفریده شده) ها است بنا بر این می تواند صفت آبهای
 جاری باشد که به اراده آفریده کار جهان در اقیانوسها
 و دریاها ایجاد شده اند .

مفسران میگویند «منشآت» بمعنی مرتفعات است
 و در این راه می خواهند آن را بر کشتیا تطبیق کنند
 که دارای صفات و دلگلهایی بلندی است که از دور
 نمایان است ولی تصویر «منشآت» بمعنی مرتفعات
 چندان صحیح بنظر نمی رسد زیرا ماده و اشاء در
 قرآن بمعنی ایجاد و بکار رفته است مانند :
 «و هوالدی انشا لكم السمع والابصار» (مؤمنون -
 ۱۳) یعنی او است که گوش و چشم برای شما ایجاد
 نموده است .

۳ - «اعلام» جمع علم یعنی علامت و نشانه
 است و چون نهر های دریایی همچون مرزهای روشن
 و مشخصند بنا بر این می توان آن را همان نهر های
 دریایی تطبیق نمود ولی مفسران علم را بمعنی کوه
 گرفته اند در صورتیکه معنی اصلی علم کوه نیست
 بلکه ممکن است بطور کنایه در کوه بکار روده ها اند
 طور که در اربع : در کتاب مفردات خویش به آن
 تصریح نموده است .